

GRAD ZAGREB, GRADSKI URED ZA ZDRAVSTVO I POVJERENSTVO GRADA
ZAGREBA ZA PREVENCIJU INFEKCIJE HPV-OM I DRUGIH SPOLNO
PRENOSIVIH BOLESTI

Članovi istraživačkog tima:

Akademkinja Mirna Šitum

Dr. sc. Vjekoslav Jeleč, dr. med.

Mirela Šentija Knežević, prof. log., univ. spec. admin. urb.

Tatjana Petričević Vidović, dr. med.

Uvod i metodologija

CILJ ISTRAŽIVANJA:

- istražiti stavove i informiranost roditelja o spolnom zdravlju i rizicima spolne aktivnosti s naglaskom na HPV infekciju

UZORAK:

- roditelji djece stare do 18 godina
- nacionalno reprezentativan uzorak prema regijama i veličini naselja
- N=500

METODA:

- telefonska anketa (CATI)
- odaziv na istraživanje: 35% dostupnih kućanstva (imaju djecu do 18 godina)
- prekid uslijed anketiranja: oko 8%, a što je prosječno prekidanje vezano uz upitnike slične duljine (u prosjeku 15 minuta), neovisno o temi istraživanja

VRIJEME PROVOĐENJA ISTRAŽIVANJA:

- od 17. do 30. listopada

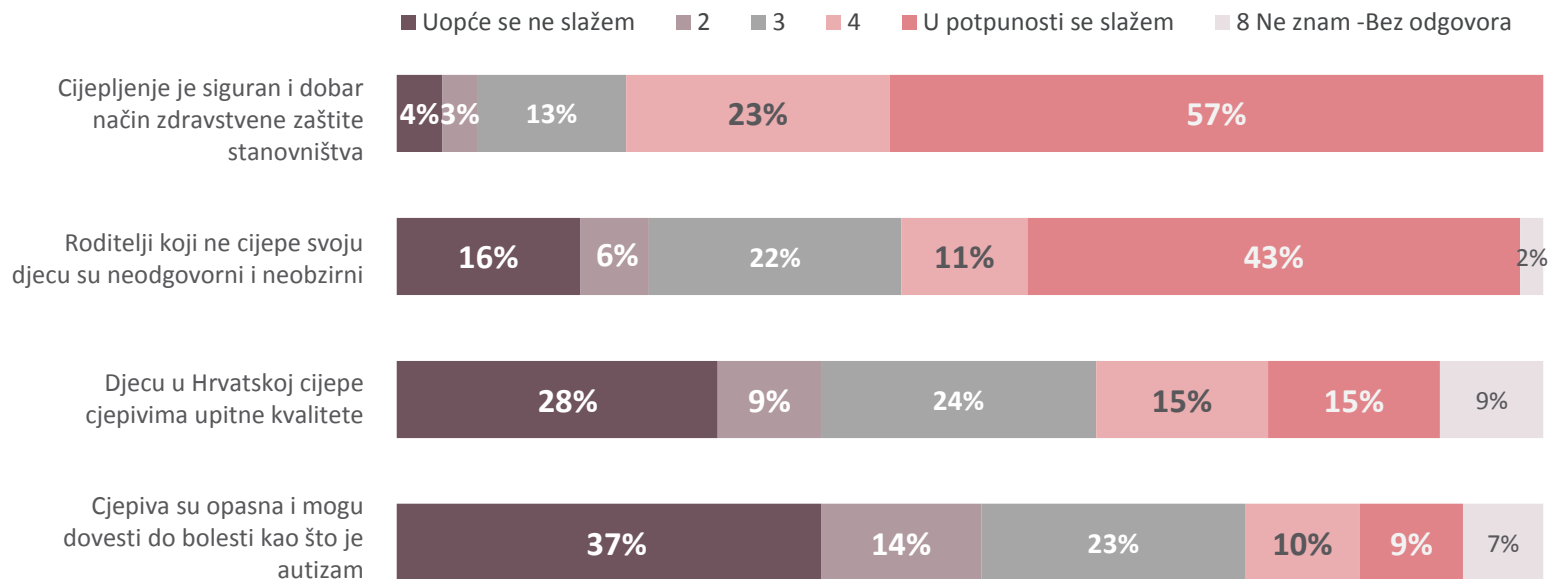
Struktura uzorka

		N	%
Ukupan uzorak		500	100%
Dob	Do 29 godina	26	5%
	30 do 39 godina	179	36%
	40 do 49 godina	231	46%
	Više od 50 godina	64	13%
Spol	Muški	129	26%
	Ženski	371	74%
Obrazovanje	Osnovna škola	21	4%
	Srednja škola, gimnazija ili stručna škola	311	62%
	Viša škola i fakultet, magisterij, doktorat	168	34%
Radni status	Zaposlen	372	74%
	Radi honorarno, ali ne stalno zaposlen-a	16	3%
	Potpuno nezaposlen-a	42	8%
	Umirovljenik - umirovljenica	22	4%
	Kućanica	37	7%
	Ostalo	11	2%

		N	%
Udio kućanstava prema dobi djece	Od 0 do 6 godina	186	37%
	Od 7 do 14 godina	300	60%
	Od 15 do 18 godina	185	37%
	Stariji od 18 godina	117	23%
Udio kućanstava prema spolu djece	Samo muška djeca	140	28%
	Samo ženska djeca	131	26%
	I muška i ženska djeca	229	46%

		N	%
Ukupan uzorak		500	100%
Ukupni prihodi kućanstva	do 3.000 kn	20	4%
	3.001 do 5.000 kn	57	11%
	5.001 do 7.000 kn	77	15%
	7.001 do 10.000 kn	113	23%
	Više od 10.000 kn	157	31%
	Bez odgovora	76	15%
Veličina naselja	Više od 100 000 stanovnika	97	19%
	10 000 do 100 000 stanovnika	117	23%
	2 000 do 10 000 stanovnika	100	20%
	Do 2 000 stanovnika	186	37%
Regija	Zagreb i okolica	109	22%
	Sjeverna Hrvatska	94	19%
	Slavonija	96	19%
	Lika i Banovina	39	8%
	Hrvatsko Primorje i Istra	52	10%
	Dalmacija	110	22%

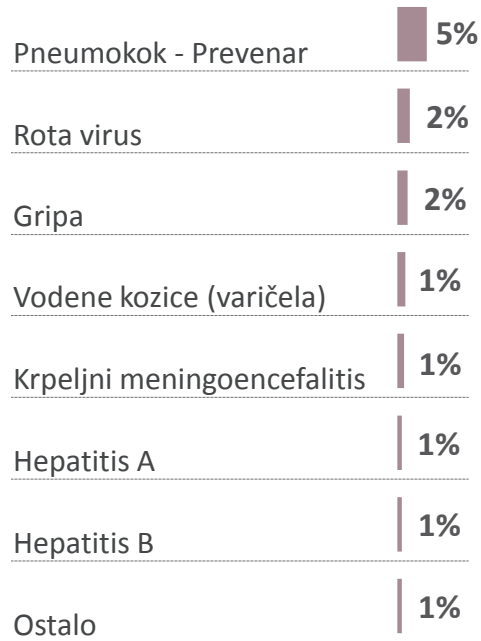
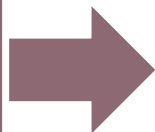
Stavovi o cijepljenju

Svaki treći roditelj smatra kako se djecu u Hrvatskoj cijepi cjepivima upitne kvalitete.

Svaki peti roditelj vjeruje kako cjepiva mogu
uzrokovati autizam.

Cijepljenje

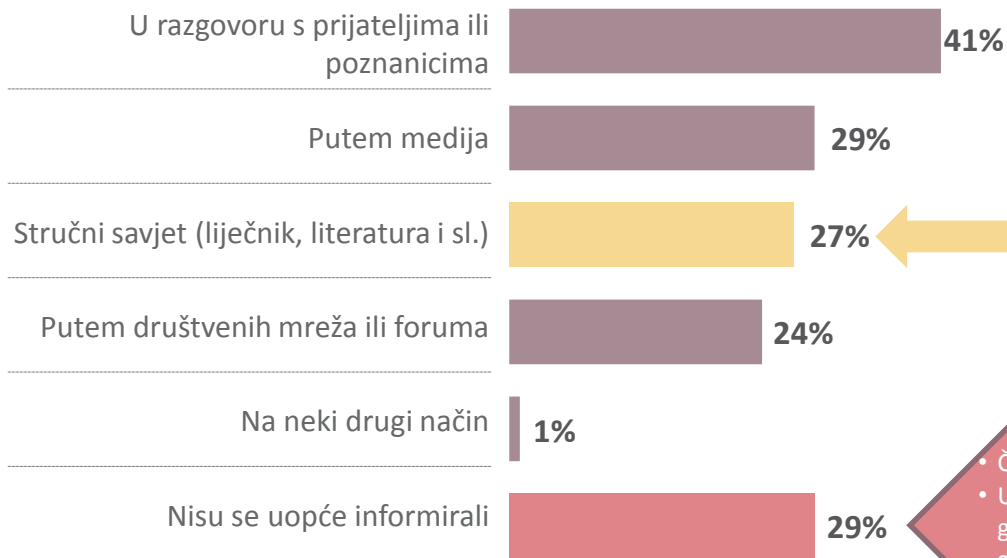
Uzorak: Svi ispitanici, N=500

Pitanje: Je li Vaše dijete /Jesu li sva Vaša djeca do sada redovno cijepljena svim cjepivima prema kalendaru obaveznog cijepljenja? Jeste li Vaše dijete ili djecu cijepili dodatnim preporučenim cjepivima, a koja nisu u kalendaru obaveznog cijepljenja? Ako da, kojima?

*Iz metodoloških razloga, ovdje nisu uračunate obitelji koje su cijepile djecu protiv HPV-a. Naime pitanje o procijepljenosti HPV-om je postavljeno kao potaknuto pitanje, dok je pitanje o drugim dodatnim preporučenim cjepivima bilo pitanje otvorenog tipa.

U Hrvatskoj je **tek svaki osmi** roditelj cijepio svoju djecu dodatno preporučenim cjepivima koja nisu u kalendaru obaveznog cijepljenja.

Informiranost roditelja o spolnom zdravlju djece

- Češće **majke** (29%) nego očevi (20%)
- Češće **visokoobrazovani**, viših prihoda, iz urbanih naselja
- Češće oni koji su **zdravstvene struke** (ili ne netko u kućanstvu zdravstvene struke), 38% njih
- Češće u obiteljima koje imaju **samo žensku djecu**

- Češće **očevi** (40%) nego majke (25%)
- U većoj mjeri roditelji koji imaju samo djecu u najmlađoj dobi (do 6 godina), no i **19%** roditelja u obiteljima s djecom u dobi od **15 do 18 godina**
- Znatno rjeđe i razgovaraju s djecom o spolnosti i spolnom zdravlju

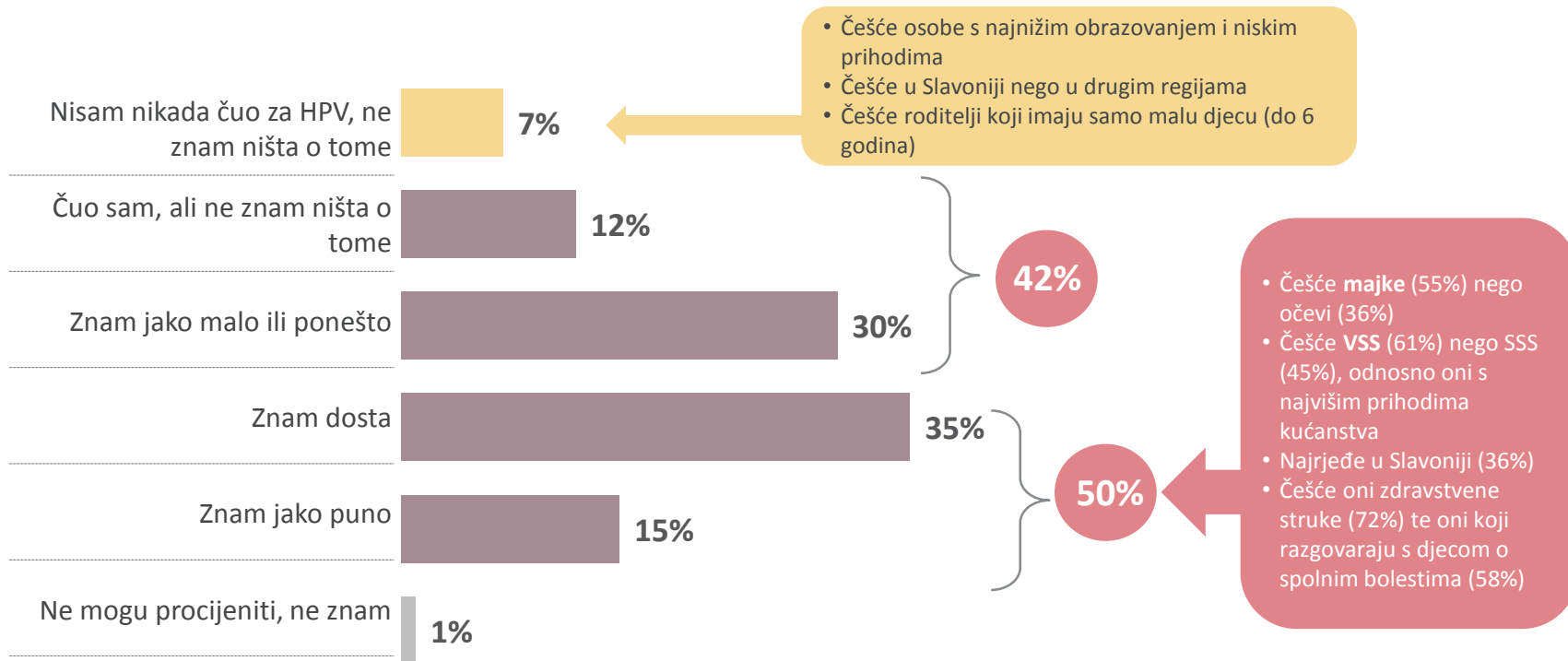
Uzorak: Svi ispitanici, N=500

Pitanje: Jeste li se ikad savjetovali s nekim liječnikom ili negdje drugdje potražili stručni savjet vezano uz spolno zdravlje Vašeg djeteta/djece? Jeste li se o spolnom zdravlju djece informirali na neke od ovih drugih načina?

Zabrinjavajuća je činjenica da se **svaki treći roditelj uopće nije informirao** o spolnom zdravlju svoje djece.

Svaki peti roditelj koji ima djecu u dobi od 15 do 18 godina **uopće se nije informirao o spolnom zdravlju svoje djece.**

Općenita informiranost o HPV-u

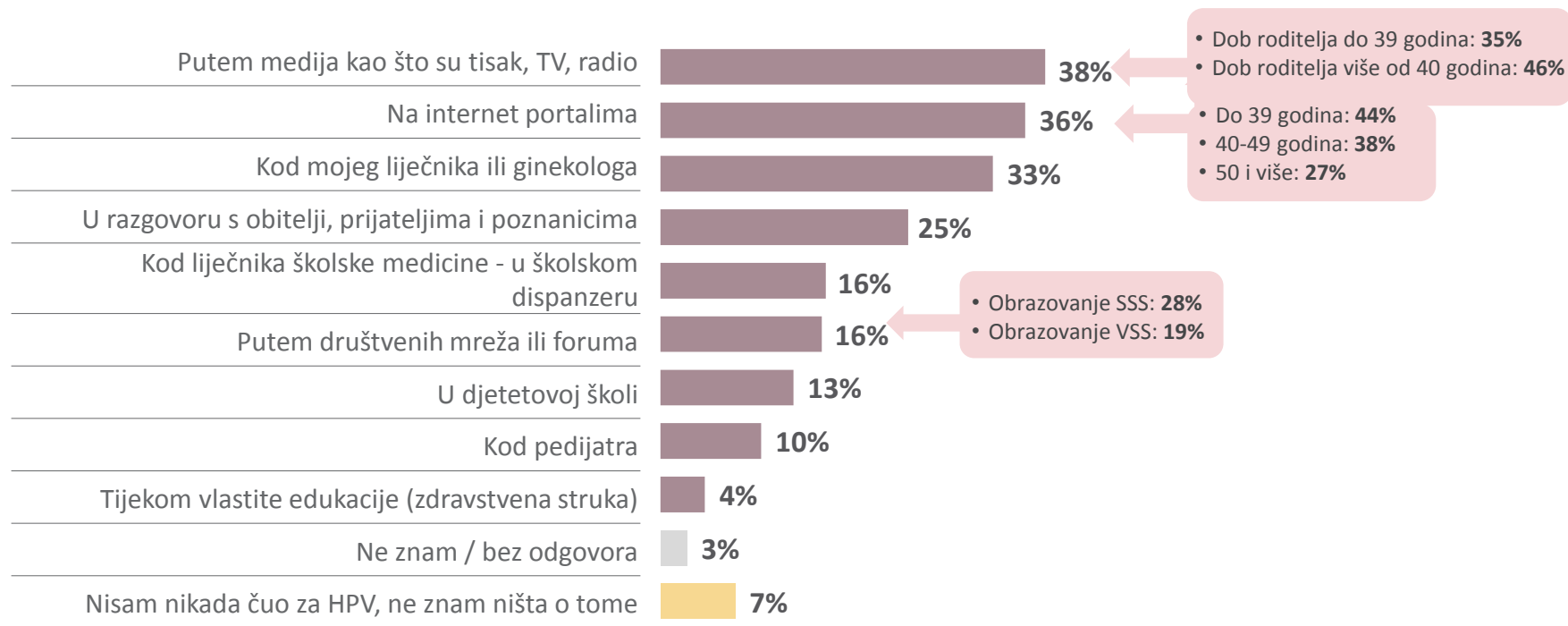

Uzorak: Svi ispitanici, N=500

Pitanje: Jeste li ikada čuli za HPV infekciju? Što biste rekli koliko ste informirani o HPV-u?

Svaki je drugi roditelj **nedovoljno informiran** o HPV infekciji, odnosno ne zna ništa ili zna jako malo.

Izvori informiranosti o HPV-u

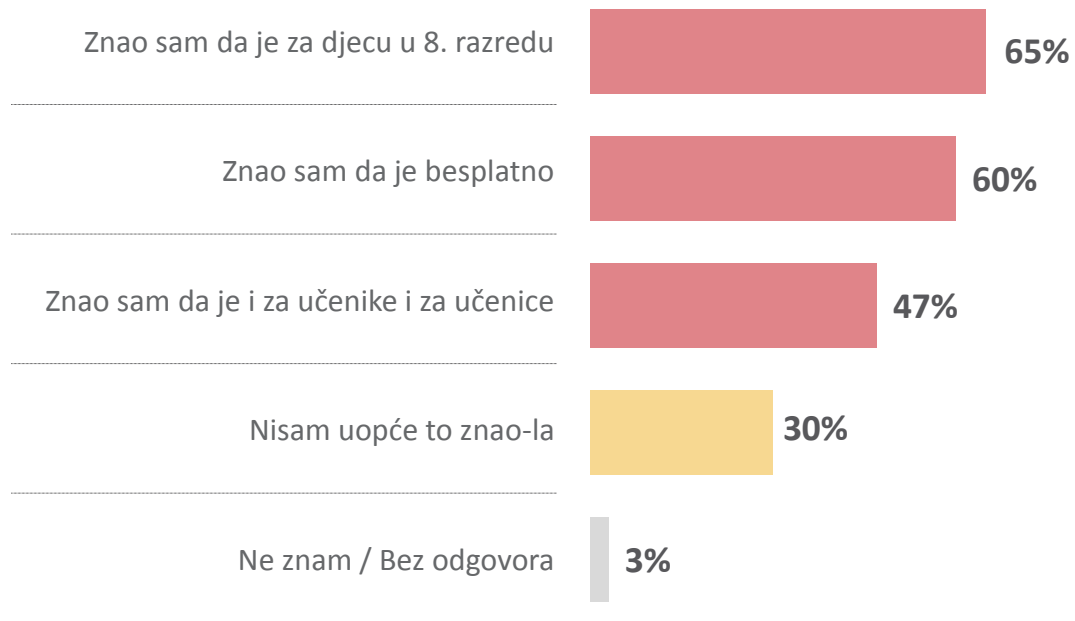
Uzorak: Svi ispitanici, N=500

Pitanje: Gdje ste se sve informirali o HPV-u?

Tek se **svaki šesti** roditelj informirao o HPV-u
kod liječnika školske medicine, odnosno u
školskom dispanzeru.

Tek je **svaki osmi** roditelj dobio informacije o
HPV-u u djetetovoj školi.

Informiranost o cjepivu protiv HPV-a

Uzorak: Svi ispitanici, N=500

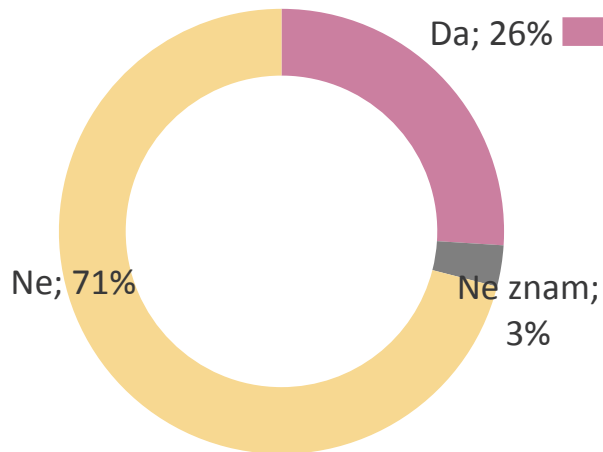
Pitanje: Jeste li upoznati s time da je u Hrvatskoj dostupno BESPLATNO cijepljenje protiv HPV-a za učenike i učenice osmih razreda osnovne škole?

Čak svaki treći roditelj nikad nije čuo da je u Hrvatskoj dostupno besplatno cijepljenje protiv HPV-a za učenike i učenice osmih razreda osnovne škole.

Tek svaki četvrti roditelj zna da je cjepivo
protiv HPV-a besplatno za djevojčice i dječake
u 8. razredu.

Roditeljski sastanci na temu HPV-a

Dobili poziv za sastanak?*

88% onih koji su dobili poziv** na sastanak, odazvalo se sastanku

	Broj ispitanika	Da	Ne/Ne znam	Ukupno
Ukupno	298	26%	74%	100%
Zagreb i okolica	70	37%	63%	100%
Sjeverna Hrvatska	47	32%	68%	100%
Slavonija	59	8%	92%	100%
Lika i Banovina	25	24%	76%	100%
Hrvatsko Primorje i Istra	28	29%	71%	100%
Dalmacija	69	23%	77%	100%

Uzorak: *Ispitanici u obitelji u kojima je barem jedno dijete starije od 12 godina, N=227

**Ispitanici u obitelji u kojima je barem jedno dijete starije od 12 godina koji su dobili poziv na sastanak, N=76

Pitanje: Jeste li ikada dobili poziv za roditeljske sastanke koje organiziraju liječnici školske medicine u osnovnim školama kako biste se dodatno upoznali s dostupnom prevencijom protiv HPV-a? / Jeste li se odazvali tom roditeljskom sastanku?

Više od 70 % roditelja koji imaju djecu stariju od 12 godina nikad nisu dobili poziv na roditeljski sastanak na temu HPV-a.

Na razini Hrvatske, **tek je svaki četvrti** roditelj
dobio poziv za sastanak na temu HPV-a.
Gotovo svi koji su dobili poziv, odazvali su se
sastanku, njih 88 %.

Od onih koji su cijepili djecu protiv HPV-a, njih **30 %** je prisustvovalo roditeljskom sastanku na temu HPV-a.

Procijepljenost protiv HPV-a

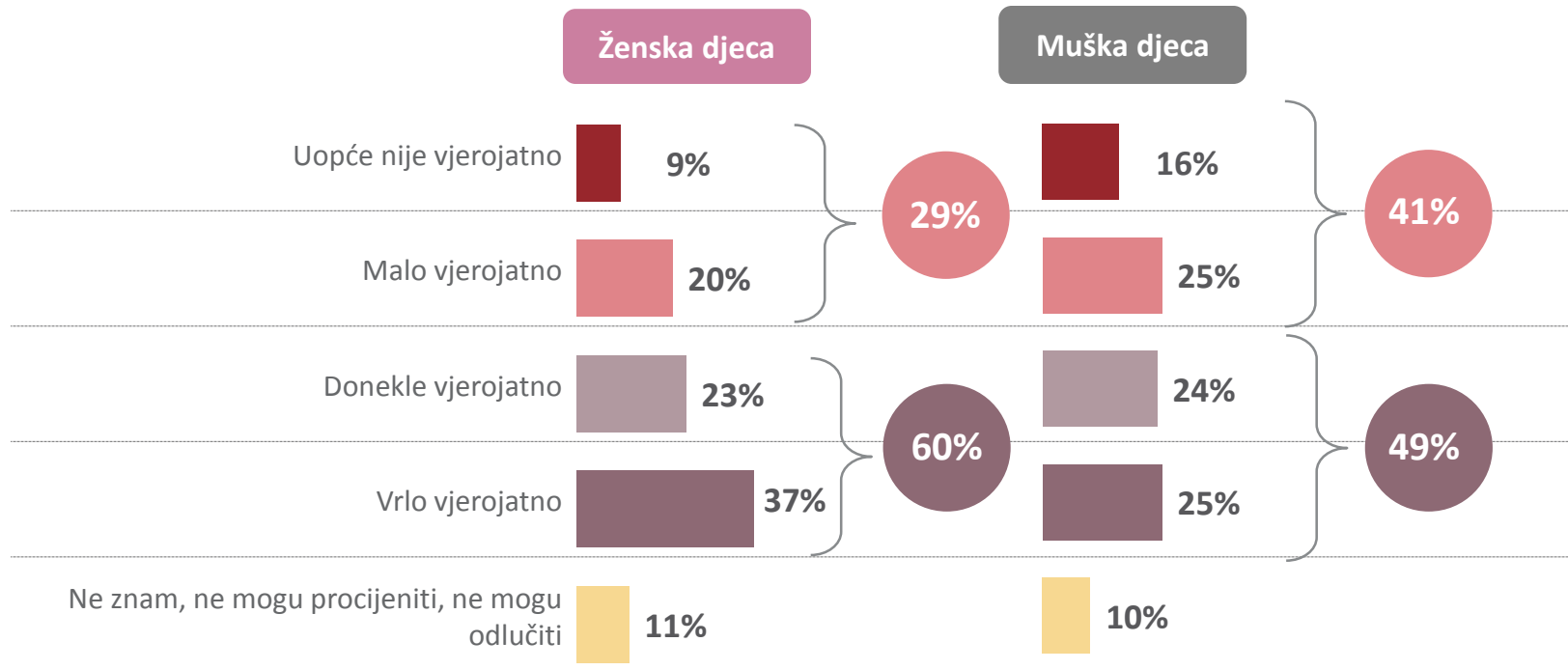
Uzorak: *Svi ispitanici, N=500 / **Ispitanici u obitelji u kojima je barem jedno dijete starije od 14 godina, N=227

Pitanje: Jeste li već cijepili svoje dijete / djecu protiv HPV-a?

Tek je **svaka deveta obitelj** cijepila svoju djecu
ili dijete protiv HPV-a.

Djeca su protiv HPV-a najčešće cijepljena u obiteljima koje imaju **samo žensku djecu.**

Vjerojatnost cijepljenja

Uzorak: Ispitanici u obiteljima koji nisu cijepili protiv HPV-a; obitelji s maloljetnom ženskom (N=284) i muškom djecom N=297

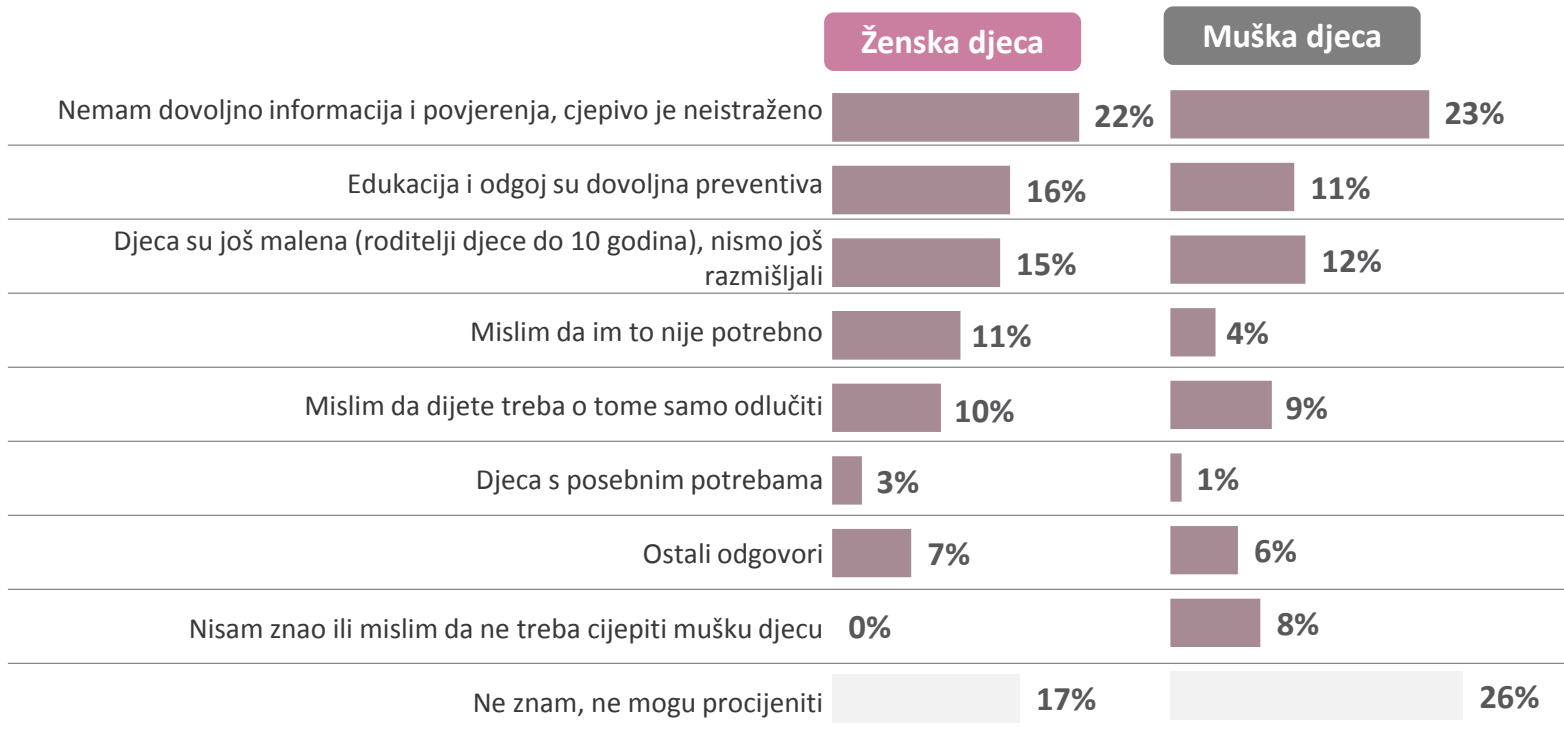
Pitanje: Koliko je vjerojatno da ćete Vaše žensko / muško dijete cijepiti protiv HPV-a?

Čak **60 %** roditelja koji imaju maloljetnu žensku djecu tvrdi da postoji vjerojatnost da će ih cijepiti protiv HPV-a.

49 % roditelja (**svaki drugi**) razmišlja o cijepljenju muške maloljetne djece.

Svaki treći roditelj maloljetne ženske djece ističe kako ne planira cijepiti djecu protiv HPV-a, dok je kod muške djece to **svaki drugi** roditelj.

Razlozi nezainteresiranosti za cjepivo

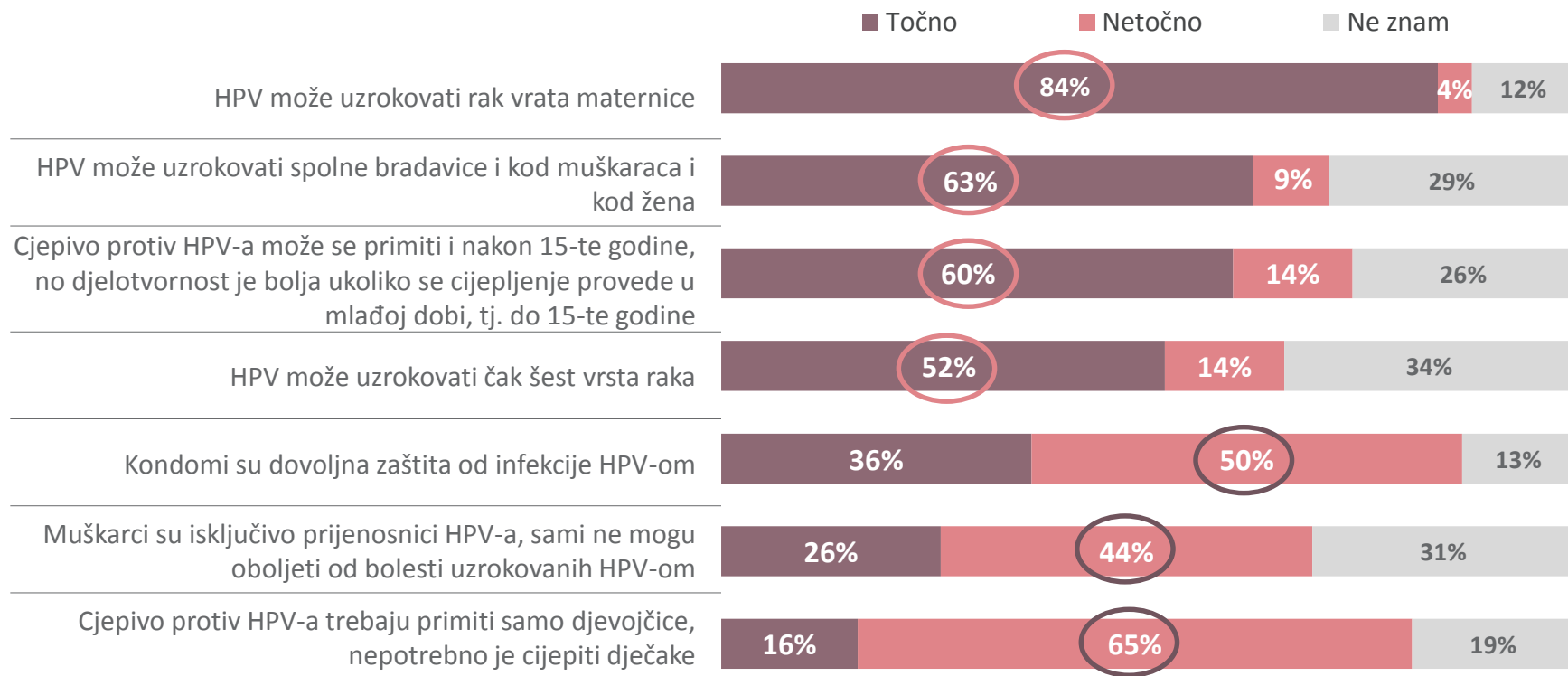
Uzorak: Ispitanici u obiteljima koji nisu naveli da je vjerojatno da će cijepiti protiv HPV-a; obitelji s maloljetnom ženskom (N=114) i muškom djecom (N=153)

Pitanje: Molim Vas obrazložite svoj odgovor, zašto to nije vjerojatno ili ne možete procijeniti.

Među roditeljima koji ne planiraju cijepiti djecu, **čak svaki četvrti** roditelj nema dovoljno informacija i povjerenja te smatra da je cjepivo neistraženo.

Među roditeljima koji ne planiraju cijepiti djecu, svaki 6. roditelj djevojčica, odnosno svaki 9. roditelj dječaka smatra da su **edukacija i odgoj dovoljna preventiva** infekcije HPV-om.

Informiranost o HPV-u

Uzorak: Svi ispitanici, N=500

Pitanje: Pročitat ću vam sada neke tvrdnje o HPV-u. Molim vas recite mi za svaku od njih smatrate li je li točna ili netočna.

Nešto više od trećine roditelja ne zna da HPV može uzrokovati spolne bradavice i kod muškaraca i kod žena.

Svaki drugi roditelj ne zna da HPV može uzrokovati čak šest vrsta raka kod muškaraca i žena.

Čak **svaki četvrti** roditelj smatra da su muškarci isključivo prijenosnici HPV-a te da sami ne mogu oboljeti od bolesti uzrokovanih HPV-om.

Svaki šesti roditelj smatra da cjepivo protiv HPV-a trebaju primiti **samo djevojčice, odnosno da je cjepivo nepotrebno za dječake.**

Stavovi o cjevivu protiv HPV-a

■ Uopće se ne slažem ■ 2 ■ 3 ■ 4 ■ U potpunosti se slažem ■ 8 Ne znam -Bez odgovora

Uzorak: Svi ispitanici, N=500

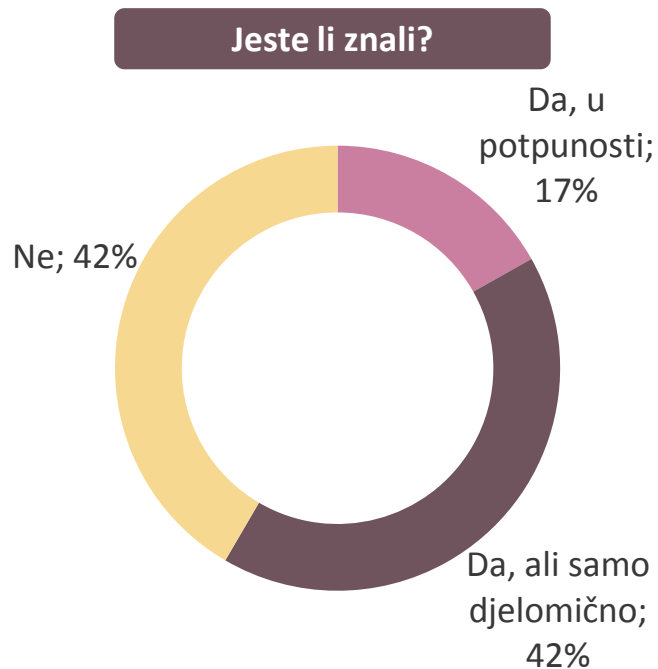
Pitanje: U kojoj se mjeri slažete sa sljedećim tvrdnjama?

Gotovo svaki treći ispitani roditelj smatra da nije dovoljno informiran o cjepivu protiv HPV-a da bi mogao odlučiti o cijepljenju.

Svaki treći roditelj misli kako cjepivo dostupno u Hrvatskoj nije dovoljno istraženo, zbog čega čekaju prije no što se odluče.

Čak svaki treći roditelj smatra da je infekcija HPV-om potvrda promiskuiteta i neodgovornog spolnog ponašanja.

Razina informiranosti o HPV-u kao uzroku 6 vrsta raka

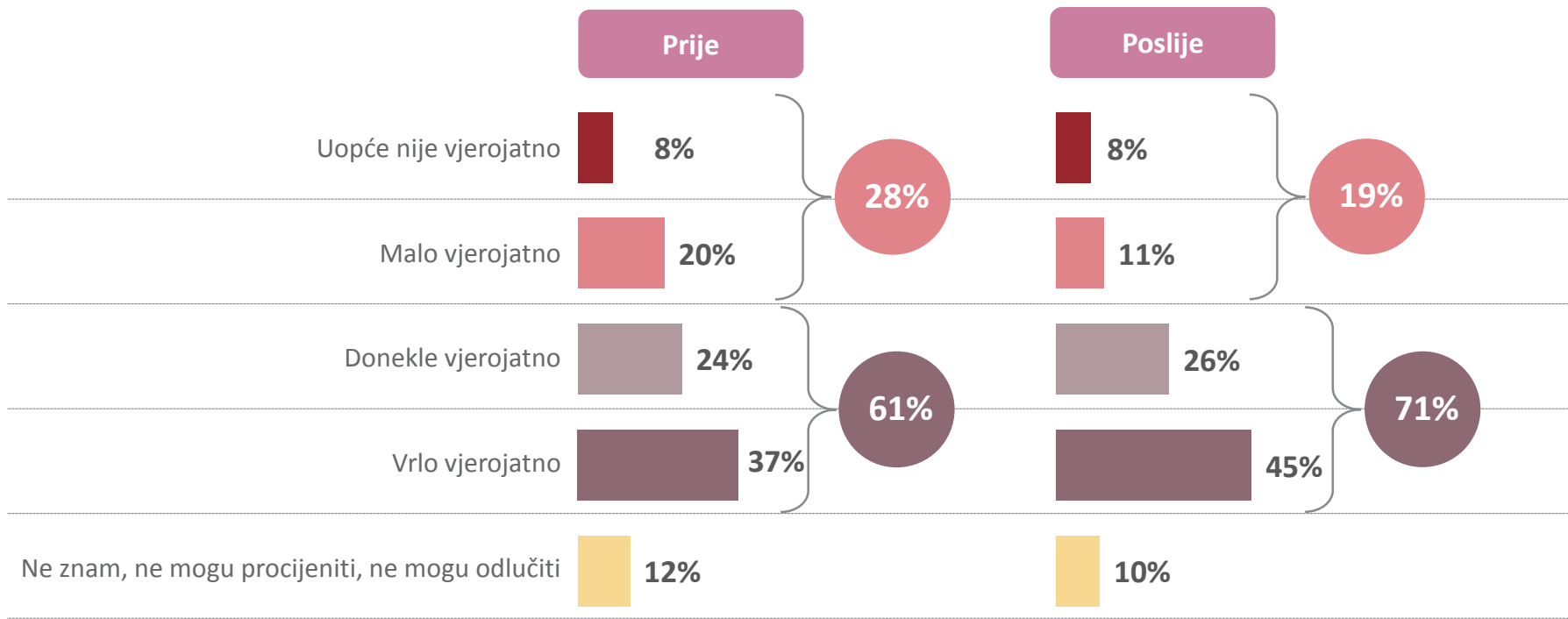

Uzorak: Svi ispitanici, N=500

Pitanje: HPV infekcije se obično povezuju s rakom vrata maternice. No, utvrđeno je da HPV infekcije mogu uzrokovati nastanak čak šest vrsta raka, i kod muškaraca i kod žena. Jeste li bili upoznati s ovom informacijom?

Tek je **gotovo svaki šesti** roditelj upoznat s informacijom da HPV infekcije mogu uzrokovati nastanak čak šest vrsta raka, i kod muškaraca i žena.

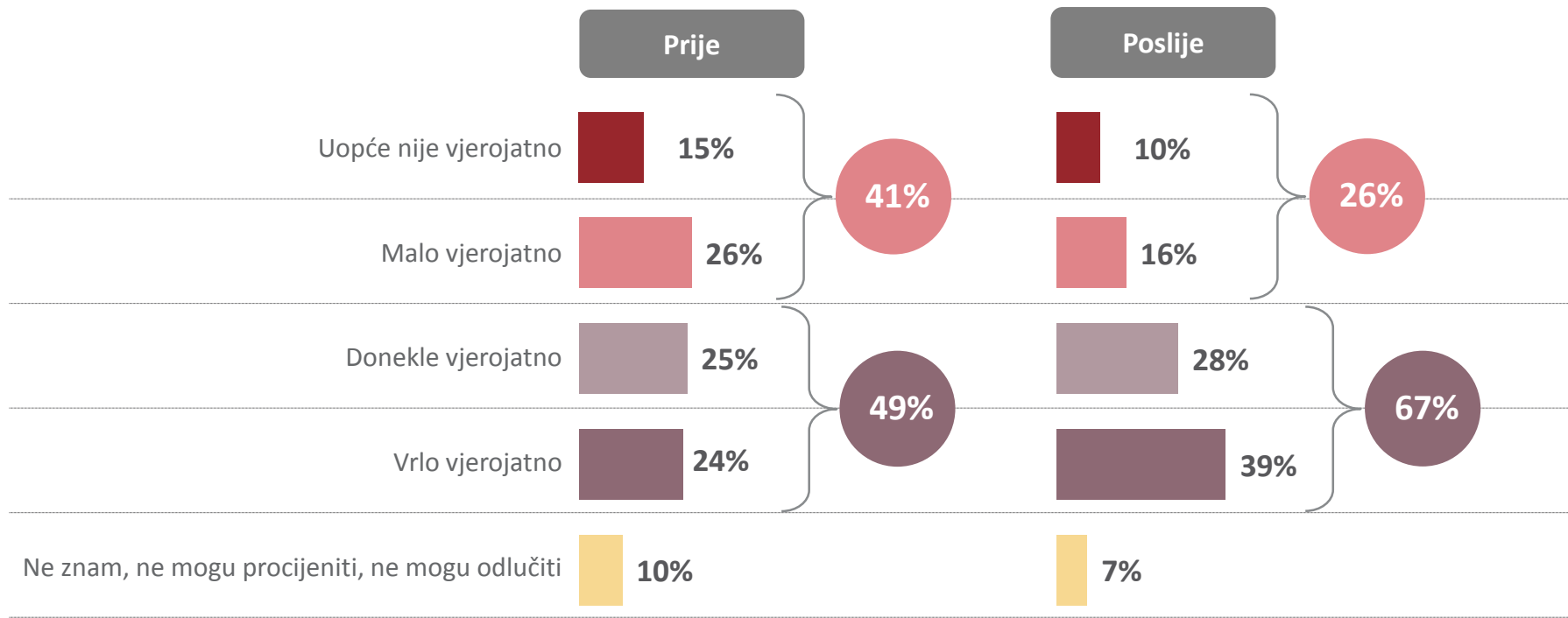
Utjecaj informiranosti na cijepljenje djevojčica

Uzorak: Ispitanici iz obitelji s maloljetnom ženskom koja nisu cijepljena protiv HPV-a i koji nisu bili upoznati da HPV uzrokuje 6 vrsta raka, N=238

Pitanje: Koliko je (SADA) vjerojatno da ćete Vaše žensko dijete cijepiti protiv HPV-a? Prije i poslije ove informacije: HPV infekcije se obično povezuju s rakom vrata maternice. No, utvrđeno je da HPV infekcije mogu uzrokovati nastanak čak šest vrsta raka, i kod muškaraca i kod žena. Jeste li bili upoznati s ovom informacijom?

Utjecaj informiranosti na cijepljenje dječaka

Uzorak: Ispitanici iz obitelji s maloljetnom muškom djecom koja nisu cijepljena protiv HPV-a i koji nisu bili upoznati da HPV uzrokuje 6 vrsta raka, N=243

Pitanje: Koliko je (SADA) vjerojatno da ćete Vaše muško dijete cijepiti protiv HPV-a? Prije i poslije ove informacije: HPV infekcije se obično povezuju s rakom vrata maternice. No, utvrđeno je da HPV infekcije mogu uzrokovati nastanak čak šest vrsta raka, i kod muškaraca i kod žena. Jeste li bili upoznati s ovom informacijom?

Nakon što su dobili informaciju da HPV može uzrokovati čak šest vrsta raka i kod žena i kod muškaraca, **raste postotak** roditelja ženske djece koji bi vjerojatno cijepili svoje djevojčice **za čak 16%**, ali i postotak roditelja muške djece **za čak 36%**.

Zaključci

- Rezultati istraživanja ukazuju na činjenicu da se HPV i dalje dominantno smatra spolnom infekcijom, a ne i uzročnikom raka iako znamo da u Hrvatskoj godišnje od raka vrata maternice obolijeva oko **370** žena, a svake godine umre više od **100** žena, što bi značilo da svaki četvrti dan u Hrvatskoj jedna žena umre od te bolesti, dok sama infekcija HPV može uzrokovati **još pet vrsta raka i kod muškaraca i kod žena**.
- Istraživanjem je utvrđeno da **trećina roditelja nema informaciju o mogućnostima zaštite svoje djece o čak 6 vrsta raka**.

Zaključci

- Nažalost, informiranost opće populacije u drugim dijelovima Hrvatske je relativno niska, nemaju svi jednaku priliku razmotriti mogućnost da svome djetetu osiguraju **učinkovitu zaštitu od raka**.
- Unatoč tome situacija je u gradu Zagrebu povoljnija što se tiče opće informiranosti i procijepljenosti što se može povezati s brojnim preventivnim akcijama i programima prevencije koji imaju kontinuitet.
- Nužno je sustavnije raditi na razini RH na informiranju roditelja kako bismo osigurali donošenje **informiranih odluka o zaštiti djece od nekoliko vrsta raka cijepljenjem protiv HPV-a**, koje je u Hrvatskoj dostupno i besplatno za sve učenike i učenice osmih razreda.

Bolje spriječiti

nego liječiti

Neki oblici HPV-a uzrokuju rak, a mogu se spriječiti pravovremenim cijepljenjem. Roditelji, informirajte se na www.hlpr.hr